

УПУТСТВО ЗА УЧЕНИКЕ И РОДИТЕЉЕ, ОДНОСНО ДРУГЕ ЗАКОНСКЕ ЗАСТУПНИКЕ УЧЕНИКА

- Завршни испит полажу сви ученици осмог разреда, као и одрасли који стичу основно образовање у складу са законом који се уређује образовање одраслих.
- Завршни испит се полаже три дана – првог дана се полаже српски, односно матерњи језик, другог математика, а трећег комбиновани тест.
- Ученици имају обавезу да пре приступања испиту са одељењским старешином благовремено провере тачност својих личних података и података о успеху током школовања у бази података.

Пробни завршни испит

- Ученици долазе у школу 01.06.2020. године на састанак са одељењским старешином, а време доласка у школу утврђено је распоредом који добијају од одељењског старешине (највише 9 ученика у групи).
- Приликом доласка у школу доносе и ђачку књижицу, ради провере од стране одељењског старешине да ли сви ученици залепили фотографије на одговарајуће место у ђачке књижице.
- Одељењски старешина дели идентификационе налепнице са идентификационим бројем ученика и одговарајућим QR кодом: образац са налепницама састоји се из два дела - Примерак за ученика и Примерак за школу на оба дела осим рубрика са подацима о ученику и школи налази се по пет налепница.
- Једну налепницу са дела Примерак за ученика, ученици лепе у књижицу на страни где је фотографија.
- Одељењски старешина ученицима дели тестове за пробни завршни испит: предмет српски/матерњи језик и комбиновани тест;
- Тестови на почетној и завршној страни имају идентификациони образац (омотница која има два дела): Примерак за ученика и Примерак за школу. На оба дела оба теста ученик уписује потребне податке.
- На примерак теста за сваки предмет (српски/матерњи језик и комбиновани тест) у предвиђени простор за шифру на идентификационом обрасцу (омотници), ученик лепи налепницу из идентификационе налепнице из дела Примерак за школу.
- Идентификационе налепнице (престало је четири налепнице из Примерка за ученике и три из Примерка за школу), ученик одлаже у своју књижицу и књижицу даје одељењском старешини;
- Књижице остају код одељењског старешине.
- Одељењски старешина, приликом прозивања ученика 02.06.2020. године даје ученику књижицу и део идентификационе налепнице –Примерак за ученика.
- Тест из српског/матерњег језика и комбиновани тест ученик носи кући где самостално решава задатке и доноси 02.06.2020. године приликом доласка на полагање пробног завршног испита из математике.
- Тестове предају одељењском старешини по уласку у учионице, а пре почетка пробног завршног испита из математике.
Напомена: Одељењски старешина узима оба теста, а део омотнице теста - Примерак за ученика предаје ученику по завршетку пробног теста из математике.
- Пробни завршни испит из математике ученици полажу у 8 часова, односно у 11 часова (у зависности од величине школе и броја одељења осмог разреда);

- У складу са тим ученици долазе у школу у 7.15 часова, односно у 10.15 часова;
- Приликом прозивања ученика 02.06.2020. године, пре уласка у зграду школе, ученици су у реду на месту које је обележено за њихов разред.
- На пробни завршни испит из математике ученици доносе потребан прибор за рад и цртање (троугао, лењир, шестар, дрвене оловке, плаву хемијску оловку и гумицу). Школа ће за сваког ученика обезбедити по две плаве хемијске оловке.
- По потреби доносе и флашицу воде или други освежавајући напитака.
- Ученик пробни завршни испит полаже у учионици у складу са Јединственим списком ученика.
- Дежурни наставник у учионици дели тестове и даје инструкције о попуњавању омотнице теста – Идентификационих образаца и лепљењу налепница, након чега ученици по ученици попуњавају Идентификационе обрасце и лепе налепницу.
- Дежурни наставник упознаје ученике са правилима израде теста.
- Ученици читају упутство за рад на тесту.
- Рад на тесту је 120 минута.
- Након завршетка рада ученик тест предаје наставнику; наставник одваја омотницу - Идентификационе обрасце од теста, примерак који иде ученику потписује и даје ученику, а потписан примерак за школу (са налепницом) задржава и предаје директору.
- Ученик или родитељ, односно други законски заступник, може да изврши увид у прегледан пробни тест.
- Увид може да оствари електронским путем на веб адреси <http://probni.zios.mpn.gov.rs>, помоћу корисничког имена и лозинке. Корисничко име је Идентификациони број ученика. Лозинка је јединствена и уписана је на омотници теста – Примерак за ученика.

Завршни испит

- Ученици имају обавезу да пре приступања испиту са одељењским старешином благовремено провере тачност својих личних података и података о успеху током школовања у бази података.
- Испит три дана почиње у 9.00 часова и траје 120 минута.
- Ученици су дужни да у школу дођу у 8.15 часова сва три дана одржавања испита.
- Школа обезбеђује по две хемијске оловке за сваког ученика.
- На испит сва три дана ученик треба да понесе ђачку књижицу са овереном фотографијом и налепљеном идентификационом налепницом.
- На испит из српског, односно матерњег језика и на испит на коме се полаже комбиновани тест ученици треба да понесу и графитну оловку и гумицу.
- На испит из математике ученици треба да понесу графитну оловку, гумицу, лењир, тругао и шестар.
- Ученици се распоређују у учионице на исти начин као и приликом полагања пробног завршног испита – тест из математике и читава процедура поделе тестова, давања упутстава, попуњавања Идентификационих образаца, лепљења идентификационих налепница, рада и предаје тестова, за сва три дана иста је као и приликом полагања пробног завршног испита – тест из математике.

Опште напомене

- Препоручљиво је да ученици одговоре прво пишу графитном оловком (што није обавезно), а тек на крају плавом хемијском оловком. Ово је важно јер се одговори написани графитном оловком, као ни преправљани одговори написани хемијском оловком, неће признавати при бодовању. Тзв. хемијска оловка *тими-бриши* има мастило које је нестабилно при загревању,

што се дешава приликом скенирања тестова за прегледање, па њихова употреба није дозвољена.

- На завршном испиту није дозвољено коришћење мобилних телефона, калкулатора, бележака, папира, нити других материјала који не спадају у прописан прибор за испит. Ученици су дужни да, на за то предвиђено место, испред учионице, одложе своје торбе, искључене мобилне телефоне, калкулаторе и друга техничка помагала, пернице, белешке, папире, храну и сл. осим воде/освежавајућег напитка.
- На испиту није дозвољено преписивање, разговор међу ученицима и ометање других ученика. Ученици ће бити удаљени са испита уколико не поштују прописану процедуру на испиту и упутства дата од стране дежурних наставника. Ученик који буде удаљен са теста добиће нула бодова на том тесту.
- Ученик који је удаљен са теста у следећем року може да полаже тест са кога је удаљен.
- Ученицима није дозвољено да напуштају просторију у којој се полаже испит пре 9.45 часова и у периоду од 10.45 до 11.00 часова.
- Када ученици заврше израду теста, треба да позову дежурног наставника подизањем руке и да после предаје теста, напусте простор тако да не ремете рад других ученика.
- После објављивања привремених резултата, ученици имају право увида у свој тест, а заједно са родитељем, односно другим законским заступником и право приговора првостепеној комисији за приговоре уколико сматрају да су оштећени.
- Приликом провере резултата на појединачним тестовима на завршном испиту ученици треба да имају јасну и прецизну информацију о начину приказивања резултата на тестовима и начину бодовања.
- На основу Правилника о измени Правилника о програму завршног испита у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 2/18) у коме је утврђен удео појединачних тестова у укупном броју бодова на завршном испиту, који износи 40 бодова, ученик може да оствари из српског, односно матерњег језика највише 13 бодова, из математике највише 13 бодова и на комбинованом тесту највише 14 бодова.
- На сваком појединачном тесту ученик решава 20 задатака, тј. максималан резултат на тесту је 20. Ради прецизног увида у постигнућа током и на крају испита, сваки ученик ће имати увид у два податка – резултат на тесту и број бодова за упис, тј. прерачунат резултат постигнут на тесту.
- Бодови које је ученик остварио за упис у жељену средњу школу израчунавају се тако што се резултат постигнут на тесту из српског (односно матерњег) језика и математике множи коефицијентом 0,65, а резултат постигнут на комбинованом тесту множи са коефицијентом 0,7.
- Формула за израчунавање броја бодова које је ученик има на основу општег успеха и резултата постигнутих на завршном испиту:
  - Укупан број бодова за упис = $(VI + VII + VIII) \cdot 4 + 0,65 \cdot CJ + 0,65 \cdot MA + 0,7 \cdot KT$
  - VI – општи успех на крају VI разреда
  - VII – општи успех на крају VII разреда
  - VIII – општи успех на крају VIII разреда
  - CJ – резултат на тесту из српског / матерњег језика
  - MA – резултат на тесту из математике
  - KT – резултат на комбинованом тесту
- То значи да ће ученик који, на пример, има резултат 17 бодова на тесту из српског језика остварити 11,05 бодова на том тесту. Ради прецизног увида у постигнућа током и на крају испита, сваки ученик ће имати увид у два податка – резултат на тесту и број бодова на тесту, тј. прерачунат резултат постигнут на тесту.

Молимо родитеље, односно друге законске заступнике, да:

- Воде рачуна да ученици доручкују и попију воду пре почетка завршног испита.
- Провере да ли су ученици понели потребан прибор за рад и ђачку књижицу.
- У провери резултата на појединачним тестовима на завршном испиту родитељи, односно други законски заступници ученика треба да имају јасну и прецизну информацију о начину приказивања резултата на тестовима и начину бодовања.

UPUTSTVO ZA UČENIKE I RODITELJE, ODNOSNO DRUGE ZAKONSKE ZASTUPNIKE UČENIKA

- Završni ispit polažu svi učenici osmog razreda, kao i odrasli koji stiču osnovno obrazovanje u skladu sa zakonom koji se uređuje obrazovanje odraslih.
- Završni ispit se polaže tri dana – prvog dana se polaže srpski, odnosno maternji jezik, drugog matematika, a trećeg kombinovani test.
- Učenici imaju obavezu da pre pristupanja ispitu sa odeljenjskim starešinom blagovremeno provere tačnost svojih ličnih podataka i podataka o uspehu tokom školovanja u bazi podataka.

Probni završni ispit

- Učenici dolaze u školu 01.06.2020. godine na sastanak sa odeljenjskim starešinom, a vreme dolaska u školu utvrđeno je rasporedom koji dobijaju od odeljenjskog starešine (najviše 9 učenika u grupi).
- Prilikom dolaska u školu donose i đlačku knjižicu, radi provere od strane odeljenjskog starešine da li svi učenici zalepili fotografije na odgovarajuće mesto u đlačke knjižice.
- Odeljenjski starešina deli identifikacione nalepnice sa identifikacionim brojem učenika i odgovarajućim QR kodom: obrazac sa nalepticama sastoji se iz dva dela - Primerak za učenika i Primerak za školu na oba dela osim rubrika sa podacima o učeniku i školi nalazi se po pet nalepnica.
- Jednu nalepnicu sa dela Primerak za učenika, učenici lepe u knjižicu na strani gde je fotografija.
- Odeljenjski starešinaučenicima deli testove za probni završni ispit: predmet srpski/maternji jezik i kombinovani test;
- Testovi na početnoj i završnoj strani imaju identifikacioni obrazac (omotnica koja ima dva dela): Primerak za učenika i Primerak za školu. Na oba dela oba testa učenik upisuje potrebne podatke.
- Na primerak testa za svaki predmet (srpski/maternji jezik i kombinovani test) u predviđeni prostor za šifru na identifikacionom obrascu (omotnici), učenik lepi nalepnicu iz identifikacione nalepnice iz dela Primerak za školu.
- Identifikacione nalepnice (prestalo je četiri nalepnice iz Primerka za učenike i tri iz Primerka za školu), učenik odlaže u svoju knjižicu i knjižicu daje odeljenjskom starešini;
- Knjižice ostaju kod odeljenjskog starešine.
- Odeljenjski starešina, prilikom prozivanja učenika 02.06.2020. godine daje učeniku knjižicu i deo identifikacione nalepnice –Primerak za učenika.
- Test iz srpskog/maternjeg jezika i kombinovani test učenik nosi kući gde samostalno rešava zadatke i donosi 02.06.2020. godine prilikom dolaska na polaganje probnog završnog ispita iz matematike.
- Testove predaju odeljenjskom starešini po ulasku u učionice, a pre početka probnog završnog ispita iz matematike.
Napomena: Odeljenjski starešina uzima oba testa, a deo omotnice testa - Primerak za učenika predaje učeniku po završetku probnog testa iz matematike.
- Probni završni ispit iz matematike učenici polažu u 8 časova, odnosno u 11 časova (u zavisnosti od veličine škole i broja odeljenja osmog razreda);
- U skladu sa tim učenici dolaze u školu u 7.15 časova, odnosno u 10.15 časova;
- Prilikom prozivanja učenika 02.06.2020. godine, pre ulaska u zgradu škole, učenici su u redu na mestu koje je obeleženo za njihov razred.

- Na probni završni ispit iz matematike učenici donose potreban pribor za rad i crtanje (trougao, lenjir, šestar, drvene olovke, plavu hemijsku olovku i gumicu).Škola će za svakog učenika obezbediti po dve plave hemijske olovke.
- Po potrebi donose i flašicu vode ili drugi osvežavajući napitak.
- Učenik probni završni ispit polaže u učionici u skladu sa Jedinstvenim spiskom učenika.
- Dežurni nastavnik u učionici deli testove i daje instrukcije o popunjavanju omotnice testa – Identifikacionih obrazaca i lepljenju nalepnica, nakon čega učenici po učionici popunjavaju Identifikacione obrasce i lepe nalepnicu.
- Dežurni nastavnik upoznaje učenike sa pravilima izrade testa.
- Učenici čitaju uputstvo za rad na testu.
- Rad na testu je 120 minuta.
- Nakon završetka rada učenik test predaje nastavniku; nastavnik odvaja omotnicu - Identifikacione obrasce od testa, primerak koji ide učeniku potpisuje i daje učeniku, a potpisan primerak za školu (sa nalepnicom) zadržava i predaje direktoru.
- Učenik ili roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik, može da izvrši uvid u pregledan probni test.
- Uvid može da ostvari elektronskim putem na veb adresi <http://probni.zios.mpn.gov.rs>, pomoću korisničkog imena i lozinke. Korisničko ime je Identifikacioni broj učenika. Lozinka je jedinstvena i upisana je na omotnici testa – Primerak za učenika.

Završni ispit

- Učenici imaju obavezu da pre pristupanja ispitu sa odeljenjskim starešinom blagovremeno provere tačnost svojih ličnih podataka i podataka o uspehu tokom školovanja u bazi podataka.
- Ispit tri dana počinje u 9.00 časova i traje 120 minuta.
- Učenici su dužni da u školu dođu u 8.15 časova sva tri dana održavanja ispita.
- Škola obezbeđuje po dve hemijske olovke za svakog učenika.
- Na ispit sva tri dana učenik treba da ponese đlačku knjižicu sa overenom fotografijom i nalepljenom identifikacionom nalepnicom.
- Na ispit iz srpskog, odnosno maternjeg jezika i na ispit na kome se polaže kombinovani test učenici treba da donesu i grafitnu olovku i gumicu.
- Na ispit iz matematike učenici treba da donesu grafitnu olovku, gumicu, lenjir, trougao i šestar.
- Učenici se raspoređuju u učionice na isti način kao i prilikom polaganja probnog završnog ispita – test iz matematike i čitava procedura podele testova, davanja uputstava, popunjavanja Identifikacionih obrazaca, lepljenja identifikacionih nalepnica, rada i predaje testova, za sva tri dana ista je kao i prilikom polaganja probnog završnog ispita – test iz matematike.

Opšte napomene

- Preporučljivo je da učenici odgovore prvo pišu grafitnom olovkom (što nije obavezno), a tek na kraju plavom hemijskom olovkom. Ovo je važno jer se odgovori napisani grafitnom olovkom, kao ni prepravljani odgovori napisani hemijskom olovkom, neće priznavati pri bodovanju. Tzv. hemijska olovka *piši-briši* ima mastilo koje je nestabilno pri zagrevanju, što se dešava prilikom skeniranja testova za pregledanje, pa njihova upotreba nije dozvoljena.
- Na završnom ispitu nije dozvoljeno korišćenje mobilnih telefona, kalkulatora, beležaka, papira, niti drugih materijala koji ne spadaju u propisan pribor za ispit. Učenici su dužni da, na za to predviđeno mesto, ispred učionice, odlože svoje torbe, isključene mobilne telefone, kalkulatore i druga tehnička pomagala, pernice, beleške, papire, hranu i sl. osim vode/osvežavajućeg napitka.
- Na ispitu nije dozvoljeno prepisivanje, razgovor među učenicima i ometanje drugih učenika. Učenici će biti udaljeni sa ispita ukoliko ne poštuju propisanu proceduru na ispitu i uputstva data od strane dežurnih nastavnika. Učenik koji bude udaljen sa testa dobiće nula bodova na tom testu.

- Učenik koji je udaljen sa testa u sledećem roku može da polaže test sa koga je udaljen.
  - Učenicima nije dozvoljeno da napuštaju prostoriju u kojoj se polaže ispit pre 9.45 časova i u periodu od 10.45 do 11.00 časova.
  - Kada učenici završe izradu testa, treba da pozovu dežurnog nastavnika podizanjem ruke i da posle predaje testa, napuste prostor tako da ne remete rad drugih učenika.
  - Posle objavljivanja privremenih rezultata, učenici imaju pravo uvida u svoj test, a zajedno sa roditeljem, odnosno drugim zakonskim zastupnikom i pravo prigovora prvostepenoj komisiji za prigovore ukoliko smatraju da su oštećeni.
  - Prilikom provere rezultata na pojedinačnim testovima na završnom ispitu učenici treba da imaju jasnu i preciznu informaciju o načinu prikazivanja rezultata na testovima i načinu bodovanja.
  - Na osnovu Pravilnika o izmeni Pravilnika o programu završnog ispita u osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Službeni glasnik RS — Prosvetni glasnik”, broj 2/18) u kome je utvrđen udeo pojedinačnih testova u ukupom broju bodova na završnom ispitu, koji iznosi 40 bodova, učenik može da ostvari iz srpskog, odnosno maternjeg jezika najviše 13 bodova, iz matematike najviše 13 bodova i na kombinovanom testu najviše 14 bodova.
  - Na svakom pojedinačnom testu učenik rešava 20 zadataka, tj. maksimalan rezultat na testu je 20. Radi preciznog uvida u postignuća tokom i na kraju ispita, svaki učenik će imati uvid u dva podatka – rezultat na testu i broj bodova za upis, tj. preračunat rezultat postignut na testu.
  - Bodovi koje je učenik ostvario za upis u željenu srednju školu izračunavaju se tako što se rezultat postignut na testu iz srpskog (odnosno maternjeg) jezika i matematike množi koeficijentom 0,65, a rezultat postignut na kombinovanom testu množi sa koeficijentom 0,7.
  - Formula za izračunavanje broja bodova koje je učenik ima na osnovu opšteg uspeha i rezultata postignutih na završnom ispitu:
- Ukupan broj bodova za upis = $(VI + VII + VIII) \cdot 4 + 0,65 \cdot SJ + 0,65 \cdot MA + 0,7 \cdot KT$
  - VI – opšti uspeh na kraju VI razreda
  - VII – opšti uspeh na kraju VII razreda
  - VIII – opšti uspeh na kraju VIII razreda
  - SJ – rezultat na testu iz srpskog / maternjeg jezika
  - MA – rezultat na testu iz matematike
  - KT – rezultat na kombinovanom testu
  - To znači da će učenik koji, na primer, ima rezultat 17 bodova na testu iz srpskog jezika ostvariti 11,05 bodova na tom testu. Radi preciznog uvida u postignuća tokom i na kraju ispita, svaki učenik će imati uvid u dva podatka – rezultat na testu i broj bodova na testu, tj. preračunat rezultat postignut na testu.

Molimo roditelje, odnosno druge zakonske zastupnike, da:

- Vode računa da učenici doručkuju i popiju vodu pre početka završnog ispita.
- Provere da li su učenici poneli potreban pribor za rad i đlačku knjižicu.
- U proveri rezultata na pojedinačnim testovima na završnom ispitu roditelji, odnosno drugi zakonski zastupnici učenika treba da imaju jasnu i preciznu informaciju o načinu prikazivanja rezultata na testovima i načinu bodovanja.